

บทที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัยและลักษณะของข้อมูล

การวิเคราะห์เรื่องพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของแรงงานต่างชาติ เปรียบเทียบระหว่าง
คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งกับคนงานสวนยางพารา ในจังหวัดระนอง มีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ ตำรา งานวิจัย รวมถึงการศึกษาจากเอกสารอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์
แรงงานต่างชาติ ที่เป็นคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา ในพื้นที่จังหวัดระนอง

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการบรรณาธิกร และลงรหัส แล้วจึงทำการ
ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+

4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-
Square) และแสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มาจัดตารางทางสถิติและอภิปรายผล
เพื่อนำเสนอผลการศึกษา

ขอบเขตและประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้เลือกจังหวัดระนองเป็นพื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีแรงงาน
ต่างชาติเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก โดยเลือกแรงงานต่างชาติเพศชายที่เป็นคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง
กับ คนงานสวนยางพารา เป็นประชากรตัวอย่าง ซึ่งการศึกษานี้ใช้ประชากรตัวอย่าง 632 คน
โดยแบ่งเป็นคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง 321 คน และคนงานสวนยางพารา 311 คน

การเลือกตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแรงงานต่างชาติโดยตรง ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็น
ผู้ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย ทำให้การศึกษาในครั้งนี้ มีข้อจำกัดหลายด้าน
เช่น ความหวาดกลัวเจ้าหน้าที่บ้านเมืองของแรงงานต่างชาติ ความเข้าใจในภาษา ซึ่งทางผู้วิจัย
ก็ได้แก้ปัญหาโดยการจัดพนักงานซึ่งเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในภาษาที่แรงงานต่างชาติใช้ ออกไป
สัมภาษณ์ในแต่ละสถานที่ พร้อมทั้งมีการแปลแบบสอบถามภาษาไทยเป็นภาษาพม่า (ซึ่งคาดว่า
เป็นภาษาที่แรงงานต่างชาติที่อยู่ในบ่อเลี้ยงกุ้งและสวนยางพาราส่วนมากเข้าใจ) ควบคู่กันไป

นอกจากนั้นยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ยอมรับข้อมูลจากภาคสนาม ซึ่งเป็นช่วงที่รัฐมนตรีมีนโยบายผลักดันแรงงานต่างชาติดอกไปจากประเทศไทย (กรกฎาคม, 2541) เพื่อสร้างโอกาสในการทำงานให้แก่แรงงานไทยที่ว่างงาน จากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทางผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้โดยเร็วที่สุด เพื่อให้ได้มีขนาดของประชากรตัวอย่างที่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีวิธีการเลือกตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การคัดเลือกพื้นที่ในการศึกษา เนื่องจากจังหวัดระนองแบ่งการปกครองออกเป็น 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระนอง อำเภอเกาะเปอร์ อำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่นและอำเภอสุขสำราญ เลือกพื้นที่ในการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงมา 2 อำเภอ คือ อำเภอเมืองระนอง กับอำเภอเกาะเปอร์ ทั้งนี้เนื่องจากในพื้นที่ดังกล่าวมีการเลี้ยงกุ้งและทำสวนยางพารามาก

ขั้นที่ 2 คัดเลือกบ่อเลี้ยงกุ้งกับสวนยางพาราแบบเฉพาะเจาะจง ในอำเภอเมืองระนอง และอำเภอเกาะเปอร์

ขั้นที่ 3 แรงงานต่างชาติที่ทำงานอยู่ในบ่อเลี้ยงกุ้งและสวนยางพาราทั้งหมดที่ถูกคัดเลือกไว้ในขั้นที่ 2 ตกเป็นตัวอย่างและจะถูกสัมภาษณ์ทั้งหมด วิธีนี้ทำให้ได้ตัวอย่างที่เป็นคนงานชายบ่อเลี้ยงกุ้ง 321 คน และคนงานชายสวนยางพารา 311 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อคำถามบางส่วนมาจากแบบสอบถามของโครงการศึกษาปัญหาสังคมและสาธารณสุขของคนงานก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2537-2538) ของคณะแพทยศาสตร์และสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ได้แก่ ข้อคำถามในส่วนที่ 3 สภาพที่พักอาศัย ข้อ 301.4; 301.5; 301.6; 301.7; 301.8; 301.9; 303; 306 และ 307) และผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามขึ้นมาเอง อีกส่วนหนึ่ง เก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์ และมีบางส่วนที่ใช้การสังเกต คือ เฉพาะส่วนที่ 3 เกี่ยวกับสภาพที่พักอาศัย โดยมีข้อคำถามตั้งแต่ข้อ 301.1-301.9 ซึ่งผู้สัมภาษณ์จะทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตและจดบันทึกสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยของผู้ให้สัมภาษณ์ แบบสอบถาม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก) ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ สัญชาติ สถานภาพสมรส และการศึกษา

ส่วนที่ 2 การย้ายถิ่นและการทำงาน ได้แก่ ระยะเวลาที่มาอยู่เมืองไทย พาหนะที่ใช้เดินทางเข้ามาประเทศไทย ผู้ชักนำให้เข้ามา งานแรกที่ทำในประเทศไทย งานที่เคยทำก่อน

ที่มาอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบัน ระยะเวลาที่อยู่กับนายจ้างคนปัจจุบัน ประเภทของค่าจ้างที่ได้รับ ค่าจ้างที่ได้รับ ค่าใช้จ่ายสำหรับซื้ออุปกรณ์ในการทำงาน จำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์ จำนวนชั่วโมงทำงานและพักผ่อนต่อวัน การใช้เวลาว่าง ประเภทของเครื่องแต่งกายที่สวมทำงาน

ส่วนที่ 3 สภาพที่พักอาศัย ได้แก่ บริเวณที่ตั้ง ประเภทของที่พัก วัสดุที่ใช้สร้าง ความสะอาด การมีหน้าต่าง ความสว่าง การถ่ายเทอากาศ การมีน้ำเน่าขัง และการทิ้งขยะ โดยข้อถามในส่วนนี้ผู้สัมภาษณ์จะใช้วิธีการสังเกต เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ไม่อาจสอบถามจากความเข้าใจหรือมาตรฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ที่อาจจะมึระดับที่แตกต่างกันไป แต่ยังมีข้อถามในส่วนนี้อีก ที่ต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้ให้สัมภาษณ์เหมือนส่วนอื่น ๆ อีก คือ การมีห้องแยกเป็นสัดส่วนสำหรับใช้นอน วิธีการกำจัดขยะ การมีห้องส้วมและการใช้ห้องส้วมในชีวิตประจำวัน แหล่งน้ำดื่มมาใช้

ส่วนที่ 4 การป้องกันการเกิดโรคและการรักษาโรคทั่วไป ได้แก่ การปฏิบัติกิจกรรมในการดูแลร่างกาย การจัดหาอาหารแต่ละมื้อ ชนิดของอาหารที่กินในแต่ละวัน โรคประจำตัว และวิธีการรักษาเมื่อป่วยด้วยโรคประจำตัว การเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมาและวิธีการรักษา ผู้แนะนำวิธีการรักษา ค่าใช้จ่ายและผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษา

ส่วนที่ 5 ความรู้และการป้องกันโรคเอดส์ ได้แก่ การเคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในด้านการป้องกันและการรักษา การมีเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การเที่ยวสถานบริการเรีงรมย์ การสักผิวหนัง การใช้เข็มฉีดยาเสพติด

ตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านการอยู่อาศัยและโภชนาการ มีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ และระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย

ปัจจัยด้านการอยู่อาศัยและโภชนาการ ได้แก่ ลักษณะที่อยู่อาศัย และการบริโภคและโภชนาการ

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ แบ่งเป็นพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรคและการรักษาโรค ความรู้เรื่องโรคเอดส์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

แรงงานต่างชาติ หมายถึง คนงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานใช้แรงงานในประเทศไทย

คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง หมายถึง คนงานชายที่มีหน้าที่ให้อาหารกุ้ง ดูแลการปิด-เปิดเครื่องเพิ่มออกซิเจนในน้ำ ตรวจสอบปริมาณอาหารที่เหลือในบ่อ ตรวจสอบอาหารหลังการให้อาหารกุ้งในแต่ละมื้อ รวมทั้งการตรวจวัดคุณภาพของน้ำในบ่อเลี้ยงกุ้งในแต่ละวัน

คนงานสวนยางพารา หมายถึง คนงานชายที่มีหน้าที่กรีดยางและนํานํายางที่ได้ไปทำยางแผ่นหรือขายในรูปนํายางก็ได้ รวมทั้งมีหน้าที่วางหญ้าในสวนยางพาราด้วย

นิยามตัวแปร

ตัวแปรอิสระ

อายุ หมายถึง อายุเต็มปีที่รายงานโดยคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง และคนงานสวนยางพารา แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. 24 ปี หรือต่ำกว่า
2. 25-34 ปี
3. 35 ปี ขึ้นไป

การศึกษา หมายถึง จำนวนปีที่คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพาราใช้ในการศึกษา ถึงขั้นที่จบสูงสุด แบ่งเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1. ไม่เคยเรียน
2. 1-3 ปี
3. 4-6 ปี
4. 7 ปี ขึ้นไป

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพสมรสปัจจุบันของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1. โสด
2. สมรสและอยู่กับคู่สมรส
3. สมรสแต่คู่สมรสอยู่ที่อื่น
4. อื่น ๆ (หม้าย หย่า และแยกกันอยู่)

รายได้ หมายถึง รายได้โดยเฉลี่ยแต่ละเดือนของคณงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคณงานสวนยางพารา โดยจะรวมทั้งเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับ กับส่วนแบ่งจากการขายกุ้งหรือขายยางพาราด้วย โดยแบ่งรายได้ออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. 2,000 บาท หรือต่ำกว่า
2. 2,001- 2,500 บาท
3. 2,501 บาท ขึ้นไป

ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย หมายถึง จำนวนปีที่คณงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคณงานสวนยางพาราย้ายเข้ามาอยู่ในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. 1 ปี หรือต่ำกว่า
2. มากกว่า 1 ปี ขึ้นไป

สำหรับตัวแปรเกี่ยวกับลักษณะที่อยู่อาศัย การบริโภคและการโภชนาการ พฤติกรรม การป้องกันการเกิดโรค ความรู้เรื่องโรคเอดส์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์นั้น เป็นตัวแปรที่ได้มาจากชุดคำถามประกอบขึ้นมาจากหลายคำถามด้วยกัน เพื่อที่จะนำคำถามเหล่านี้มาใช้ได้ ก็จำเป็นที่จะต้องแปลงให้เป็นดัชนีที่สามารถแบ่งระดับความแตกต่างได้ ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งดัชนีทุกตัวออก 3 ระดับ โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันในการแบ่ง คือ การใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

1. ระดับต่ำ หมายถึง มีคะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยเลขคณิตลบด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\leq \bar{X} - S.D.$)

2. ระดับกลาง หมายถึง มีค่าคะแนนอยู่ระหว่างค่าที่มากกว่าค่าเฉลี่ยเลขคณิตลบด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถึงค่าที่น้อยกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยเลขคณิตบวกด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($> \bar{X} - S.D., \leq \bar{X} + S.D.$)

3. ระดับสูง หมายถึง มีค่าคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยเลขคณิตบวกด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($> \bar{X} + S.D.$)

โดยมีรายละเอียดในแต่ละตัวแปรดังนี้

ลักษณะที่อยู่อาศัย หมายถึง สภาพที่พักอาศัยของคณงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคณงานสวนยางพารา ที่ใช้พักอาศัยในปัจจุบัน เป็นตัวแปรที่ได้จากการตอบคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่พักอาศัยในด้านความถูกสุขลักษณะ 9 ข้อคำถาม โดยแบ่งเป็นข้อคำถามที่ให้คะแนนตามประเภทหรือลักษณะที่ปรากฏ 2 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 301.3 และ 301.4 ข้อคำถามเชิงบวก 5 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 301.5; 301.6; 301.7; 302 และ 304 และ

ข้อคำถามเชิงลบมี 2 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 301.8 และ 301.9 โดยนำข้อคำถามดังกล่าว มาให้คะแนน แล้วจึงนำมาจัดระดับความถูกต้องลักษณะของที่พักอาศัย มีรายละเอียดดังนี้ คือ

การใช้วัสดุสำหรับสร้างที่พัก	ถ้าตอบ ใช้วัสดุถาวร	ได้ 3 คะแนน
	ใช้วัสดุที่ใช้แล้ว	ได้ 2 คะแนน
	ใช้วัสดุไม่ถาวร	ได้ 1 คะแนน
ความสะอาดของที่พัก	ถ้าตอบ สะอาดเรียบร้อยดี	ได้ 3 คะแนน
	ปานกลาง	ได้ 1 คะแนน
	สกปรก	ได้ 0 คะแนน
ข้อคำถามเชิงบวก *	ถ้าตอบ เชิงบวก	ได้ 1 คะแนน
	เชิงลบ	ได้ 0 คะแนน
ข้อคำถามเชิงลบ **	ถ้าตอบ เชิงบวก	ได้ 0 คะแนน
	เชิงลบ	ได้ 1 คะแนน

ดังนั้นข้อคำถามทั้งหมด 9 ข้อ จึงมีคะแนนรวมได้สูงที่สุด 13 คะแนน และต่ำที่สุด 0 คะแนน จากนั้นจึงได้นำคะแนนมาจัดระดับสุขลักษณะของที่อยู่อาศัยเป็น 3 ระดับ คือ

1. ลักษณะที่อยู่อาศัยที่มีสุขลักษณะระดับต่ำ คือ ได้คะแนนระหว่าง 0-6 คะแนน
2. ลักษณะที่อยู่อาศัยที่มีสุขลักษณะระดับกลาง คือ ได้คะแนนระหว่าง 7-11 คะแนน
3. ลักษณะที่อยู่อาศัยที่มีสุขลักษณะระดับสูง คือ ได้คะแนนระหว่าง 12-13 คะแนน

การบริโภคและโภชนาการ หมายถึง สุขนิสัยในการบริโภคอาหารของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง และคนงานสวนยางพารา เป็นตัวแปรที่ได้จากแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร 9 ข้อ คำถาม โดยแบ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวก 1 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 401.4 ข้อคำถามเชิงลบ 5 ข้อ คำถาม ได้แก่ ข้อ 401.5; 401.6; 401.7; 401.14 และ 401.15 และข้อคำถามที่ให้คะแนนตาม ลักษณะการจัดอาหารแต่ละมื้อ 3 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 402.1; 402.2 และ 402.3 โดยนำข้อคำถาม ดังกล่าวมาให้คะแนน แล้วนำมาจัดระดับสุขนิสัยทางการบริโภคและโภชนาการ มีรายละเอียดดังนี้

---

* คำถาม : การมีหน้าต่างของที่พัก ความสว่างในที่พัก การถ่ายเทอากาศในที่พัก ที่พักมีห้องโดยเฉพาะ สำหรับใช้นอน การมีห้องส้วมใช้ในบริเวณที่พัก

** คำถาม : การมีน้ำน่าน้ำขังบริเวณที่พัก การทิ้งขยะบริเวณที่พัก

ข้อคำถามเชิงบวก *	ถ้าตอบ ประจำ	ได้ 2 คะแนน
	บางครั้ง	ได้ 1 คะแนน
	ไม่เคย	ได้ 0 คะแนน
ข้อคำถามเชิงลบ **	ถ้าตอบ ประจำ	ได้ 0 คะแนน
	บางครั้ง	ได้ 1 คะแนน
	ไม่เคย	ได้ 2 คะแนน
การจัดหาอาหารแต่ละมื้อ	ถ้าตอบ ทำเองหรือนายจ้างจัดหาให้	ได้ 1 คะแนน
	ไม่ได้กิน	ได้ 0 คะแนน

ดังนั้นข้อคำถามทั้งหมด 9 ข้อ จึงมีคะแนนรวมได้สูงสุด 15 คะแนน และต่ำที่สุด 0 คะแนน แล้วนำมาจัดระดับสุขนิสัยทางการบริโภคและโภชนาการเป็น 3 ระดับ คือ

1. สุขนิสัยทางการบริโภคและโภชนาการระดับต่ำ คือ ได้คะแนนระหว่าง 0-8 คะแนน
2. สุขนิสัยทางการบริโภคและโภชนาการระดับกลาง คือ ได้คะแนนระหว่าง 9-11 คะแนน
3. สุขนิสัยทางการบริโภคและโภชนาการระดับสูง คือ ได้คะแนนระหว่าง 12-15 คะแนน

ตัวแปรตาม

พฤติกรรมกรรมการดูแลสุขภาพของแรงงานต่างชาติในการศึกษาคครั้งนี้ หมายถึง พฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรคและการรักษาโรค ความรู้เรื่องโรคเอดส์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์

สำหรับตัวแปรในเรื่องพฤติกรรมป้องกันการเกิดโรคและการรักษาโรค ความรู้เรื่องโรคเอดส์ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ ที่มีชุดคำถามต่าง ๆ ก็จะต้องแปลงเป็นดัชนีที่สามารถแบ่งระดับความแตกต่างได้ ซึ่งในที่นี้จะใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการแบ่งระดับคะแนนลักษณะที่อยู่อาศัย และการบริโภคและโภชนาการ คือ มีการแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นตัวกำหนด

พฤติกรรมป้องกันการเกิดโรค หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมในการดูแลร่างกายของคณงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคณงานสวนยางพาราในแต่ละวัน ซึ่งวัดจากคำถามในเรื่องต่อไปนี้ ประเภทของเสื้อผ้าที่สวมออกไปทำงาน แหล่งน้ำดื่ม แหล่งน้ำใช้ วิธีการกำจัดขยะ การใช้ห้องส้วม และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการดูแลร่างกาย ทั้งหมดรวม 16 ข้อคำถาม โดยแบ่งเป็น

* คำถาม : การกินอาหารตรงเวลา

** คำถาม : การกินอาหารประเภทหมักดอง กินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ กินอาหารรสจัด ดื่มสุรา และการดื่มเครื่องดื่มบำรุงกำลัง

ข้อคำถามเชิงบวก 8 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 305; 401.1; 401.2; 401.3; 401.8; 401.9; 401.10 และ 401.11 ข้อคำถามเชิงลบ 2 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 401.13 และ 401.16 และ ข้อคำถามที่ให้คะแนนตามลักษณะการปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอีก 6 ข้อคำถาม ซึ่งได้แก่ ข้อ 214; 215; 219; 303; 306 และ 307 โดยนำข้อคำถามดังกล่าวมาให้คะแนนแล้วจึงจัดระดับพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดโรค มีรายละเอียดดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก *	ถ้าตอบ	ประจำ	ได้ 2 คะแนน
		บางครั้ง	ได้ 1 คะแนน
		ไม่เคย	ได้ 0 คะแนน
ข้อคำถามเชิงลบ **	ถ้าตอบ	ประจำ	ได้ 0 คะแนน
		บางครั้ง	ได้ 1 คะแนน
		ไม่เคย	ได้ 2 คะแนน
จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน	ถ้าตอบ	น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	ได้ 2 คะแนน
		8-10 ชั่วโมง	ได้ 1 คะแนน
		มากกว่า 10 ชั่วโมง	ได้ 0 คะแนน
จำนวนชั่วโมงการนอนหลับต่อวัน	ถ้าตอบ	น้อยกว่า 6 ชั่วโมง	ได้ 0 คะแนน
		6-8 ชั่วโมงไม่ติดต่อกัน	ได้ 1 คะแนน
		6-8 ชั่วโมงติดต่อกัน	ได้ 2 คะแนน
		มากกว่า 8 ชั่วโมง	ได้ 3 คะแนน
การสวมหมวก เสื้อแขนยาวและกางเกงขายาว	ถ้าตอบ	ใช่	ได้ 1 คะแนน
		ไม่ใช่	ได้ 0 คะแนน
วิธีการกำจัดขยะ	ถ้าตอบ	ขุดหลุมฝัง/เผา	ได้ 2 คะแนน
		ทิ้งในป่า/ทิ้งลงน้ำ	ได้ 1 คะแนน
		ทิ้งได้ที่พัก	ได้ 0 คะแนน
แหล่งน้ำใช้	ถ้าตอบ	น้ำบาดาล/น้ำฝน	ได้ 2 คะแนน
		ลำคลอง/อ่างเก็บน้ำ	ได้ 0 คะแนน

* คำถาม : การใช้ห้องส้วม การอาบน้ำ การแปรงฟัน การล้างมือก่อนกินอาหาร การนำผ้าห่มออก ผึ่งแดด การทำความสะอาดห้องนอน การตัดเล็บเป็นประจำ การเข้านอนเป็นเวลา

** คำถาม : การสูบบุหรี่ การเสพยาเสพติด

แหล่งน้ำดื่ม	ถ้าตอบ น้ำบรรจุขวด/น้ำฝน	ได้ 2 คะแนน
	น้ำบาดาล	ได้ 1 คะแนน
	ลำคลอง/อ่างเก็บน้ำ	ได้ 0 คะแนน

ดังนั้นจากข้อคำถามทั้งหมด 16 ข้อ จึงมีคะแนนรวมได้สูงสุดที่ 34 คะแนน และต่ำที่สุด 0 คะแนน จากนั้นจึงได้นำคะแนนมาจัดระดับพฤติกรรมป้องกันการเกิดโรคเป็น 3 ระดับดังนี้ คือ

1. พฤติกรรมป้องกันการเกิดโรคระดับต่ำ คือ ได้คะแนนระหว่าง 0-20 คะแนน
2. พฤติกรรมป้องกันการเกิดโรคระดับกลาง คือ ได้คะแนนระหว่าง 21-26 คะแนน
3. พฤติกรรมป้องกันการเกิดโรคระดับสูง คือ ได้คะแนนระหว่าง 27-34 คะแนน

การรักษาโรค หมายถึง วิธีการหรือแหล่งบริการด้านสาธารณสุขที่คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา เลือกใช้เมื่อเกิดการเจ็บป่วย ซึ่งในการวิเคราะห์ครั้งนี้จะใช้คำว่า "การเลือกใช้วิธีการรักษาโรค" แทน โดยวัดจากข้อคำถาม ข้อ 407 เมื่อมีอาการเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ไปรักษาที่ไหน ซึ่งจะแบ่งออกเป็นดังนี้ คือ ไปรักษาที่สถานพยาบาลของรัฐ ได้แก่ ไปโรงพยาบาลของรัฐหรือไปสถานอนามัย ซื้อมากินเอง ได้แก่ ซื้อมาจากร้านขายยา ซื้อมาจากร้านขายของหรือรถขายของและวิธีการอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ไปหมอกกลางบ้านหรือพระ ใช้สมุนไพรและปล่อยให้หายเอง

ความรู้เรื่องโรคเอดส์ หมายถึง การที่คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ วิธีป้องกัน การรักษา ช่องทางการติดต่อของโรคเอดส์ ซึ่งจะวัดจากแบบสอบถามทั้งหมด 6 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 509; 511; 512; 513; 514 และ 515 โดยมีการให้คะแนนตามความถูกต้องของคำตอบที่ได้รับ ถ้าคำตอบที่ได้ถูกต้อง จะมีการให้คะแนน และในทางตรงกันข้ามถ้าคำตอบนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่ทราบ จะไม่ให้คะแนน โดยมีการให้คะแนนตามข้อคำถามต่าง ๆ ดังนี้

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์	ถ้าตอบ เคย	ได้ 1 คะแนน
	ไม่เคย	ได้ 0 คะแนน
การรักษาโรคเอดส์	ถ้าตอบ รักษาไม่หาย	ได้ 1 คะแนน
	รักษาหาย	ได้ 0 คะแนน
	ไม่ทราบ	ได้ 0 คะแนน
โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อหรือไม่	ถ้าตอบ เป็น	ได้ 1 คะแนน
	ไม่เป็น	ได้ 0 คะแนน
	ไม่ทราบ	ได้ 0 คะแนน

ช่องทางการติดต่อของโรคเอดส์	ถ้าตอบ	ทางเพศสัมพันธ์	ได้ 1 คะแนน
		ทางเลือดหรือเข็มฉีดยา	ได้ 1 คะแนน
		จากแม่สู่ลูก	ได้ 1 คะแนน
		หลายทาง (และถูกต้อง)	ได้ 1 คะแนน
		ยุ่งกััด	ได้ 0 คะแนน
		ไม่ทราบ	ได้ 0 คะแนน
การป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์	ถ้าตอบ	ไม่สำส่อนทางเพศ	ได้ 1 คะแนน
		ใช้ถุงยางอนามัย	ได้ 1 คะแนน
		ไม่ทราบ	ได้ 0 คะแนน
วิธีตรวจสอบการได้รับเชื้อโรคเอดส์	ถ้าตอบ	ตรวจเลือด	ได้ 1 คะแนน
		ตรวจอุจจาระ/ปัสสาวะ	ได้ 0 คะแนน
		ไม่ทราบ	ได้ 0 คะแนน

ดังนั้นจากข้อคำถามทั้งหมด 6 ข้อ จึงมีคะแนนรวมได้สูงที่สุด 6 คะแนน และต่ำที่สุด 0 คะแนน นำมาจัดระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์เป็น 3 ระดับดังนี้ คือ

1. ความรู้เรื่องโรคเอดส์ระดับต่ำ คือ ได้คะแนน 0 คะแนน
2. ความรู้เรื่องโรคเอดส์ระดับกลาง คือ ได้คะแนน 1-4 คะแนน
3. ความรู้เรื่องโรคเอดส์ระดับสูง คือ ได้คะแนน 5-6 คะแนน

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ หมายถึง ลักษณะการประพฤติปฏิบัติที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ของคณงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคณงานสวนยางพารา ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ กับผู้หญิงอื่นที่ไม่ใช่ภรรยา การสักผิวหนัง การเที่ยวสถานบริการเริงรมย์ ซึ่งวัดจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ทั้งหมด 7 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อ 502; 503; 504; 505; 506; 507 และ 508 โดยจะมีการให้คะแนนตามความเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ดังนี้ คือ

คำถามพฤติกรรมเสี่ยง *	ถ้าตอบ	มีความเสี่ยง	ได้ 1 คะแนน
		ไม่เสี่ยง	ได้ 0 คะแนน

---

* คำถาม : การเคยมีเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงที่ไม่ใช่ภรรยา การใช้ถุงยางอนามัย การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การไปเที่ยวสถานบริการเริงรมย์ การสักผิวหนัง การใช้เข็มฉีดยาเสพติด

ดังนั้นจากข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ จึงมีคะแนนรวมได้สูงที่สุด 7 คะแนน และต่ำที่สุด 0 คะแนน แล้วนำมาจัดระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ระดับต่ำ คือ ได้คะแนน 0 คะแนน
2. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ระดับกลาง คือ ได้คะแนน 1-2 คะแนน
3. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ระดับสูง คือ ได้คะแนน 3-7 คะแนน

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนดังนี้ คือ

1. ใช้อัตราร้อยละแสดงลักษณะทั่วไปของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะด้านต่าง ๆ ของแรงงานต่างชาติดังได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านการอยู่อาศัยและโภชนาการกับพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรค การรักษาโรค ความรู้เรื่องโรคเอดส์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ใช้ตารางไขว้ ทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-Square) และแสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

การศึกษานี้ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของแรงงานชายต่างชาติดังตกเป็นตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 632 คน แบ่งเป็นคณงานบ่อเลี้ยงกุ้ง 321 คน และคณงานสวนยางพารา 311 คน ได้แก่ สัญชาติ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ แสดงไว้ในตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการย้ายถิ่นและการทำงาน แสดงไว้ในตารางที่ 2 ซึ่งได้แก่ ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่เมืองไทย ผู้ชักนำให้เข้ามา งานแรกที่ทำในประเทศไทย งานที่เคยทำก่อนที่จะมาอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบัน ระยะเวลาที่อยู่กับนายจ้างคนปัจจุบัน จำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์ จำนวนชั่วโมงการทำงานและการนอนหลับต่อวัน ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการรักษาโรคทั่วไปที่แสดงไว้ในตารางที่ 3 ได้แก่ อาการเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัว วิธีการรักษาโรคประจำตัว อาการเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือน ที่ผ่านมาและวิธีการรักษา ผู้แนะนำวิธีการรักษา ค่าใช้จ่ายและผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษา ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับระดับของลักษณะที่อยู่อาศัย การบริโภคและโภชนาการ พฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรค แสดงไว้ในตารางที่ 4 และข้อมูลส่วนสุดท้ายเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์และพฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ การรู้จักโรคเอดส์ ความรู้เรื่องโรคเอดส์

แหล่งที่มาของความรู้เรื่องโรคเอดส์ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ แสดงไว้ในตารางที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้ คือ

จากตารางที่ 1 พบว่าลักษณะทั่วไปของคณงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคณงานสวนยางพารา เป็นดังนี้

1. สัญชาติ

ผลการศึกษา พบว่า คณงานบ่อเลี้ยงกุ้ง มีสัญชาติพม่ามากที่สุด (ร้อยละ 55.8) รองลงมา มีสัญชาติมอญ (ร้อยละ 24.3) กะเหรี่ยง (ร้อยละ 15.3) นอกจากนั้นยังมีสัญชาติอื่น ๆ คือ ยะไข่ ทะวาย คะฉิ่น และ ฉาน (ร้อยละ 4.7) สำหรับสัญชาติของคณงานสวนยางพารานั้น ส่วนใหญ่ มีสัญชาติพม่า (ร้อยละ 45.7) รองลงมา มีสัญชาติมอญ (ร้อยละ 42.4) กะเหรี่ยง (ร้อยละ 8.7) และส่วนที่เหลือ คือ ร้อยละ 3.2 มีสัญชาติ ยะไข่ ทะวาย และกะฉิ่น

2. อายุ

ผลการศึกษา พบว่า แรงงานต่างชาติกลุ่มนี้มีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 28 ปี โดยคณงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 41.1 อยู่ในกลุ่มอายุ 24 ปี หรือต่ำกว่า รองลงมา (ร้อยละ 39.9) คือ กลุ่มที่มีอายุ 25-34 ปี และส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 19.0) มีอายุ 35 ปีขึ้นไป และสำหรับคณงานสวนยางพารานั้น ร้อยละ 39.9 อยู่ในกลุ่มอายุ 24 ปี หรือต่ำกว่า รองลงมา (ร้อยละ 34.4) คือ แรงงานที่อยู่ในกลุ่มอายุ 25-34 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 25.7)

3. สถานภาพสมรส

จากการศึกษา พบว่า คณงานบ่อเลี้ยงกุ้งมีสถานภาพโสด มากที่สุด (ร้อยละ 39.9) รองลงมา คือ กลุ่มของผู้มีสถานภาพสมรสและอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 23.7) กลุ่มของผู้สมรส แต่คู่สมรสอยู่ที่อื่นมีร้อยละ 19.3 และผู้ที่มีสถานภาพสมรสอื่น ๆ (ได้แก่ หม้าย หย่าและแยกกันอยู่) มีน้อยที่สุด (ร้อยละ 17.1) สำหรับคณงานสวนยางพารานั้นส่วนมาก (ร้อยละ 38.9) สมรสและอยู่กับคู่สมรส และยังมีคณงานสวนยางพาราในจำนวนที่ใกล้เคียงกันที่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 38.6) รองลงมา คือกลุ่มของผู้ที่มีสถานภาพสมรสแต่คู่สมรสอยู่ที่อื่นมีร้อยละ 14.5 ส่วนผู้ที่มีสถานภาพสมรสอื่น ๆ (ได้แก่ หม้าย หย่า และ แยกกันอยู่) มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 8.0

4. จำนวนปีที่ใช้ในการศึกษา

ลักษณะทั่วไปด้านการศึกษาของแรงงานต่างชาติ พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 40.5 ได้รับการศึกษาในโรงเรียนจนจบชั้นสูงสุดเป็นเวลา 7 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ กลุ่มที่ใช้เวลาในการเรียน 4-6 ปี (ร้อยละ 22.4) ไม่เคยเรียน (ร้อยละ 18.7) แรงงานส่วนที่เหลือใช้เวลาในการเรียน 1-3 ปี (ร้อยละ 18.4) และคนงานสวนยางพาราร้อยละ 45.3 ได้รับการศึกษาถึงชั้นสูงสุดในโรงเรียนเป็นเวลา 7 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ กลุ่มคนงานสวนยางพาราที่ใช้เวลาในการเรียน 4-6 ปี (ร้อยละ 27.7) กลุ่มที่ใช้เวลาในการเรียน 1-3 ปี (ร้อยละ 19.6) และกลุ่มที่ไม่เคยเรียน มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 7.4

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ทั้งคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา มีรายได้เฉลี่ย 2,527 บาทต่อเดือน โดยคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.0) มีรายได้เฉลี่ย 2,501 บาทขึ้นไป ต่อเดือน ส่วนที่เหลือ คือ คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย 2,001-2,500 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 25.2) และกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,000 บาท หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 21.8) สำหรับคนงานสวนยางพารา ร้อยละ 47.9 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,000 บาท หรือต่ำกว่า ส่วนที่เหลือ คือ กลุ่มคนงานสวนยางพาราที่มีรายได้เฉลี่ย 2,501 บาทขึ้นไป ต่อเดือน (ร้อยละ 27.0) และกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย 2,001-2,500 บาท ต่อเดือน (ร้อยละ 25.1)

ตารางที่ 1 อัตราร้อยละของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม	คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>สัญชาติ</u>		
พม่า	55.8	45.7
มอญ	24.3	42.4
กะเหรี่ยง	15.3	8.7
ยะไข่	2.5	1.3
ทวาย	1.6	1.6
คะฉิ่น	0.3	0.3
ฉาน	0.3	0.0
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม	คนงานป่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>อายุ</u>		
24 ปี หรือต่ำกว่า	41.1	39.9
25-34 ปี	39.9	34.4
35 ปี ขึ้นไป	19.0	25.7
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
(อายุโดยเฉลี่ย = 28 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 9 ปี)		
<u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	39.9	38.6
สมรสและอยู่กับคู่สมรส	23.7	38.9
สมรสแต่คู่สมรสอยู่ที่อื่น	19.3	14.5
อื่น ๆ (หม้าย หย่า และแยกกันอยู่)	17.1	8.0
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
<u>จำนวนปีที่ใช้ในการศึกษา</u>		
ไม่เคยเรียน	18.7	7.4
1-3 ปี	18.4	19.6
4-6 ปี	22.4	27.7
7 ปี ขึ้นไป	40.5	45.3
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
<u>รายได้เฉลี่ยต่อเดือน</u>		
2,000 บาท หรือต่ำกว่า	21.8	47.9
2,001-2,500 บาท	25.2	25.1
2,501 บาท ขึ้นไป	53.0	27.0
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
(รายได้โดยเฉลี่ย = 2,527 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 684 บาท)		

ตารางที่ 2 นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการย้ายถิ่น และการทำงานของคณงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคณงานสวนยางพารา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ประเทศไทย

สำหรับระยะเวลาที่คณงานบ่อเลี้ยงกุ้งเข้ามาอยู่ประเทศไทยนั้น มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 52.3) เข้ามาอยู่เป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ กลุ่มของแรงงานที่เข้ามาอยู่เป็นระยะเวลาน้อยกว่า 6 เดือน (ร้อยละ 32.7) และอีกร้อยละ 15.0 ที่เข้ามาอยู่เป็นระยะเวลา 6 เดือน ถึง 1 ปี ส่วนระยะเวลาที่คณงานสวนยางพาราเข้ามาอยู่ประเทศไทยนั้น พบว่า มีกลุ่มแรงงานที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปีขึ้นไป มากที่สุด (ร้อยละ 64.3) รองลงมา เข้ามาอยู่เป็นระยะเวลา 6 เดือนถึง 1 ปี (ร้อยละ 28.6) ส่วนแรงงานที่เหลือ ร้อยละ 7.1 เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 6 เดือน

2. ผู้ชักนำเข้ามาประเทศไทย

ผลการศึกษา พบว่า คณงานบ่อเลี้ยงกุ้งประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.8) ถูกเพื่อนชักนำเข้ามา รองลงมา คือ กลุ่มที่ถูกชักนำเข้ามาโดยคนในครอบครัวหรือญาติที่เข้ามาทำงานก่อนหน้าแล้ว (ร้อยละ 21.8) ผู้ที่ตนเองมีร้อยละ 20.9 นอกจากนั้นก็มิได้ถูกชักนำโดยนายหน้าชาติเดียวกัน (ร้อยละ 5.6) โดยนายหน้าคนไทย (ร้อยละ 0.6) และพระสงฆ์ (ร้อยละ 0.3) สำหรับคณงานสวนยางพารานั้น พบว่า มีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 52.1) ถูกเพื่อนชักนำเข้ามา รองลงมา คือ กลุ่มที่ถูกชักนำเข้ามาโดยคนในครอบครัวหรือญาติที่เข้ามาทำงานก่อนหน้าแล้ว (ร้อยละ 28.9) มีที่เข้ามาเอง ร้อยละ 8.7 ผู้ถูกชักนำโดยนายหน้าชาติเดียวกันมีร้อยละ 7.1 โดยนายหน้าคนไทยร้อยละ 2.6 และถูกชักนำเข้ามาโดยพระสงฆ์ ร้อยละ 0.6

3. งานแรกที่ทำเมื่อเข้ามาประเทศไทย

จากผลการศึกษา พบว่า งานแรกที่คณงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 69.2 ทำเมื่อเข้ามาประเทศไทย คือ เป็นคณงานบ่อเลี้ยงกุ้ง รองลงมา เป็นคณงานก่อสร้าง ร้อยละ 11.5 เป็นลูกเรือประมง ร้อยละ 9.7 และเป็นคณงานสวนยางพารา ร้อยละ 6.5 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 3.1 ทำงานอื่น ๆ ได้แก่ ขายของ ปลุกไม้ประดับ คณงานสวนปาล์ม สำหรับงานแรกที่คณงานสวนยางพารา ร้อยละ 64.3 ทำเมื่อเข้ามาประเทศไทย คือ การเป็นคณงานสวนยางพารา งานรองลงมา ได้แก่ การเป็นคณงานก่อสร้าง (ร้อยละ 17.4) ลูกเรือประมง (ร้อยละ 15.4) คณงานบ่อเลี้ยงกุ้ง (ร้อยละ 2.6) และอื่น ๆ (ร้อยละ 0.3)

4. งานที่เคยทำก่อนมาอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบัน

สำหรับงานที่เคยทำก่อนมาอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันพบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งที่ไม่เคยทำงานอื่นมาก่อนมีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 67.9 รองลงมา เคยทำงานเป็นคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งที่อื่น (ร้อยละ 22.7) เป็นคนงานสวนยางพารา (ร้อยละ 4.4) คนงานก่อสร้าง (ร้อยละ 3.4) ลูกเรือประมง (ร้อยละ 1.2) และอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.3 สำหรับกลุ่มคนงานสวนยางพารานั้น ปรากฏว่ามีจำนวนมากถึง ร้อยละ 62.1 ที่ไม่เคยทำงานมาก่อน รองลงมา มีร้อยละ 18.6 เคยเป็นคนงานสวนยางพารา ร้อยละ 7.7 เป็นคนงานก่อสร้าง เป็นลูกเรือประมง ร้อยละ 6.4 เคยเป็นคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 4.8 และอีกร้อยละ 0.3 ทำงานอื่น ๆ

5. ระยะเวลาที่อยู่กับนายจ้างคนปัจจุบัน

คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 45.8 จะอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปีขึ้นไป รองลงมา คือกลุ่มที่อยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 6 เดือน (ร้อยละ 43.6) และแรงงานส่วนที่เหลือประมาณ ร้อยละ 10.6 อยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันเป็นระยะเวลา 6 เดือนถึง 1 ปี ส่วนคนงานสวนยางพารามากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 54.3) จะอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี รองลงมา คนงาน ร้อยละ 26.7 อยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันเป็นระยะเวลา 6 เดือน ถึง 1 ปี และมีกลุ่มที่อยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 6 เดือน มีร้อยละ 19.0

6. จำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์

คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.7) จะทำงานสัปดาห์ละ 7 วัน ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 7.5 ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ ส่วนคนงานสวนยางพาราประมาณสี่ในห้า (ร้อยละ 82.3) ทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์เช่นเดียวกัน รองลงมา ร้อยละ 17.0 ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ และส่วนที่เหลือ ร้อยละ 0.6 ทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์

7. จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวันของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง พบว่า คนงานกลุ่มนี้ร้อยละ 70.1 จะทำงาน 8-10 ชั่วโมงต่อวัน รองลงมา คนงานร้อยละ 24.3 ทำงานน้อยกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน และคนงานส่วนที่เหลือร้อยละ 5.6 ทำงานมากกว่า 10 ชั่วโมงต่อวัน และสำหรับจำนวนชั่วโมงการทำงานของคนงานสวนยางพารานั้น คนงานประมาณสี่ในห้า (ร้อยละ 83.0)

ทำงาน 8-10 ชั่วโมงต่อวัน รองลงมา คนงานร้อยละ 11.3 ทำงานมากกว่า 10 ชั่วโมงต่อวัน และ คนงานร้อยละ 5.8 ทำงานน้อยกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน

8. จำนวนชั่วโมงนอนต่อวัน

คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งส่วนมาก (ร้อยละ 64.8) จะมีเวลาสำหรับการนอนวันละ 6-8 ชั่วโมง แต่ไม่ติดต่อกัน รองลงมา คนงาน ร้อยละ 30.5 ที่มีชั่วโมงนอนวันละ 6-8 ชั่วโมงติดต่อกัน และ ร้อยละ 4.4 ที่มีชั่วโมงนอนน้อยกว่า 6 ชั่วโมงต่อวัน และมีจำนวนเล็กน้อยที่มีชั่วโมงนอนมากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน คือ ร้อยละ 0.3 ส่วนคนงานสวนยางพารานั้น พบว่า ร้อยละ 67.2 มีชั่วโมงนอน 6-8 ชั่วโมงติดต่อกันต่อวัน รองลงมา คนงาน ร้อยละ 22.8 มีชั่วโมงนอนมากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน และส่วนที่เหลือ ร้อยละ 10.0 มีชั่วโมงนอนน้อยกว่า 6 ชั่วโมงต่อวัน

ตารางที่ 2 อัตราร้อยละของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา จำแนกตามลักษณะ การย้ายถิ่นและการทำงาน

การย้ายถิ่นและการทำงาน	คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทย</u>		
น้อยกว่า 6 เดือน	32.7	7.1
6 เดือน - 1 ปี	15.0	28.6
มากกว่า 1 ปีขึ้นไป	52.3	64.3
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
<u>ผู้ชักนำเข้ามาประเทศไทย</u>		
เพื่อน	50.8	52.1
คนในครอบครัว/ญาติ	21.8	28.9
มาเอง	20.9	8.7
นายหน้าชาติเดียวกัน	5.6	7.1
นายหน้าคนไทย	0.6	2.6
พระสงฆ์	0.3	0.6
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การย้ายถิ่นและการทำงาน	คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>งานแรกที่ทำเมื่อเข้ามาประเทศไทย</u>		
คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	69.2	2.6
คนงานก่อสร้าง	11.5	17.4
ลูกเรือประมง	9.7	15.4
คนงานสวนยางพารา	6.5	64.3
อื่น ๆ	3.1	0.3
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
<u>งานที่เคยทำก่อนมาอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบัน</u>		
ไม่เคยทำงานอื่น	67.9	62.1
คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	22.7	4.8
คนงานสวนยางพารา	4.4	18.6
คนงานก่อสร้าง	3.4	7.7
ลูกเรือประมง	1.2	6.4
อื่น ๆ	0.3	0.3
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
<u>ระยะเวลาที่ทำงานอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบัน</u>		
น้อยกว่า 6 เดือน	43.6	19.0
6 เดือน - 1 ปี	10.6	26.7
มากกว่า 1 ปีขึ้นไป	45.8	54.3
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
<u>จำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์</u>		
7 วัน	92.5	82.3
6 วัน	7.5	17.0
5 วัน	0.0	0.6
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การย้ายถิ่นและการทำงาน	คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน</u>		
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	24.3	5.8
8-10 ชั่วโมง	70.1	83.0
มากกว่า 10 ชั่วโมงขึ้นไป	5.6	11.3
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
<u>จำนวนชั่วโมงนอนต่อวัน</u>		
น้อยกว่า 6 ชั่วโมง	4.4	10.0
6-8 ชั่วโมงไม่ติดต่อกัน	64.8	0.0
6-8 ชั่วโมงติดต่อกัน	30.5	67.2
มากกว่า 8 ชั่วโมงขึ้นไป	0.3	22.8
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)

จากตารางที่ 3 พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา มีการเจ็บป่วยและการรักษาพยาบาล ดังนี้คือ

1. การมีโรคประจำตัว

ผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งประมาณสี่ในห้า (ร้อยละ 81.3) ไม่มีโรคประจำตัว ส่วนผู้ที่มีโรคประจำตัวนั้น มีร้อยละ 8.8 ป่วยด้วยอาการเป็นไข้หรือปวดศีรษะมากที่สุด รองลงมา ป่วยด้วยอาการปวดท้อง (ร้อยละ 2.8) ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย (ร้อยละ 2.2) และอีกร้อยละ 5.0 มีอาการอื่น ๆ (ได้แก่ ผื่นคัน เจ็บตา แผลพุพอง) และสำหรับคนงานสวนยางพารานั้นพบว่า ประมาณสี่ในห้า (ร้อยละ 84.6) ไม่มีโรคประจำตัวเช่นเดียวกัน ส่วนผู้ที่มีโรคประจำตัวมีร้อยละ 11.6 คือ ป่วยด้วยอาการเป็นไข้หรือปวดศีรษะมากที่สุด รองลงมา คือผู้ที่ป่วยด้วยอาการปวดท้อง (ร้อยละ 2.6) ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย (ร้อยละ 0.6) และอีกร้อยละ 0.6 มีอาการอื่น ๆ (ได้แก่ ผื่นคัน แผลพุพอง)

2. การรักษาโรคประจำตัว

สำหรับวิธีการรักษาอาการป่วยของผู้ที่มีโรคประจำตัว พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 36.7 จะซื้อยาจากร้านขายยา รองลงมา คนงาน ร้อยละ 23.3 ไปสถานีอนามัย คนงาน ร้อยละ 20.0 ซื้อยาจากร้านขายของหรือรถขายของ คนงาน ร้อยละ 13.3 ไม่รักษาโดยปล่อยให้หายเอง นอกจากนั้นคนงาน ร้อยละ 3.3 ไปโรงพยาบาล และร้อยละ 3.3 รักษาโดยหมอกกลางบ้านหรือพระ ส่วนวิธีการรักษาโรคประจำตัวของคนงานสวนยางพารา นั้น พบว่า คนงาน ร้อยละ 37.5 จะซื้อยาจากร้านขายยา รองลงมา ร้อยละ 27.1 ไปสถานีอนามัย ไม่รักษาโดยปล่อยให้หายเอง มีร้อยละ 10.4 ผู้ที่ซื้อยาจากร้านขายของหรือรถขายของมี ร้อยละ 8.3 ส่วนผู้ที่ไปโรงพยาบาล มีร้อยละ 8.3 และผู้ที่รักษาโดยหมอกกลางบ้านหรือพระมี ร้อยละ 8.3

3. อาการเจ็บป่วยที่เป็นบ่อยที่สุดในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา

ผลการศึกษาเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 67.6 ไม่เคยป่วย ส่วนผู้ที่มีการเจ็บป่วยนั้นจะเป็นไข้หรือปวดศีรษะมากที่สุด (ร้อยละ 9.7) รองลงมา คือ ผู้ที่เคยมีอาการปวดท้อง (ร้อยละ 8.7) ปวดเมื่อยตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย (ร้อยละ 8.4) และอาการเจ็บป่วยอื่น ๆ (ได้แก่ ผื่นคัน แผลพุพอง) อีกร้อยละ 5.6 ส่วนอาการเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมาของคนงานสวนยางพารา นั้น ร้อยละ 71.4 รายงานว่าไม่เคยป่วย ส่วนกลุ่มผู้ที่มีการเจ็บป่วยนั้น พบว่า การปวดเมื่อยตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 11.6) รองลงมา มักมีอาการของการเป็นไข้หรือปวดศีรษะ (ร้อยละ 7.7) ปวดท้อง (ร้อยละ 4.2) และคนงานอีกร้อยละ 5.1 เจ็บป่วยด้วยอาการอื่น ๆ (ได้แก่ เจ็บตา บาดแผล ผื่นคัน)

4. การรักษาอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา

สำหรับสถานที่หรือการใช้วิธีการรักษาอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมาของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง พบว่า มีผู้ไปใช้บริการในการรักษาพยาบาลจากสถานีอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 31.7) รองลงมา คนงาน ร้อยละ 28.8 ซื้อยาจากร้านขายยา ร้อยละ 16.3 ซื้อยาจากร้านขายของหรือรถขายของ นอกนั้นเป็นผู้ที่ไปโรงพยาบาล ร้อยละ 10.6 ใช้สมุนไพร ร้อยละ 6.7 ไม่รักษาโดยปล่อยให้หายเอง ร้อยละ 3.8 และรักษาโดยหมอกกลางบ้านหรือพระ ร้อยละ 1.9 ส่วนวิธีการรักษาอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ของคนงานสวนยางพารา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 41.6 ไปใช้บริการ ในการรักษาพยาบาลจากสถานีอนามัยเช่นเดียวกัน รองลงมา คนงาน ร้อยละ 30.3 ซื้อยาจากร้านขายยา ร้อยละ 16.9 ซื้อยาจากร้านขายของ

หรือรถขายของ คนงาน ร้อยละ 6.7 ไปโรงพยาบาล ไม่รักษาโดยปล่อยให้หายเองมี ร้อยละ 3.4 และใช้สมุนไพรรักษา ร้อยละ 1.1

5. ผู้แนะนำวิธีการรักษา

จากการศึกษาพบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งที่มีการเจ็บป่วยมากกว่าครั้งหนึ่ง (ร้อยละ 52.0) ตัดสินใจเลือกใช้วิธีการรักษาอาการเจ็บป่วยด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ 34.0 จะได้รับคำแนะนำจากนายจ้างหรือผู้จัดการ รับคำแนะนำจากคู่สมรส ร้อยละ 8.0 จากเพื่อน ร้อยละ 5.0 และจากหมอม้า ร้อยละ 1.0 และคนงานสวนยางพาราส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.7 ก็มีการตัดสินใจที่จะเลือกใช้วิธีการรักษาอาการเจ็บป่วยด้วยตนเอง รองลงมา คือ ผู้ที่ได้รับคำแนะนำจากนายจ้างหรือผู้จัดการ (ร้อยละ 44.2) จากเพื่อน (ร้อยละ 4.7) และจากคู่สมรส (ร้อยละ 3.5)

6. ค่าใช้จ่ายในการรักษาแต่ละครั้ง

การรักษาอาการเจ็บป่วยของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งแต่ละครั้ง พบว่า คนงาน ร้อยละ 84.0 มีค่าใช้จ่ายในช่วง 100 บาท รองลงมา คนงาน ร้อยละ 12.0 มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 101-500 บาท ร้อยละ 3.0 มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาทขึ้นไป และคนงาน อีกร้อยละ 1.0 ไม่ต้องจ่ายค่ารักษา สำหรับค่าใช้จ่ายของคนงานสวนยางพาราต่อการรักษาอาการเจ็บป่วยแต่ละครั้งนั้น คนงานมากกว่าครั้งหนึ่ง (ร้อยละ 55.8) มีค่าใช้จ่าย 50-100 บาท รองลงมา คือ คนงาน ร้อยละ 37.2 มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 50 บาท และคนงานอีกร้อยละ 7.0 มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 101-500 บาท

7. ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

ผลการศึกษาพบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 63.0 เมื่อมีการเจ็บป่วย ตนเองหรือคนในครอบครัว จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย รองลงมา ร้อยละ 36.0 มีนายจ้างหรือผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบ และคนงาน อีกร้อยละ 1.0 มีสถานพยาบาลออกค่าใช้จ่ายให้ ส่วนคนงานสวนยางพารา ร้อยละ 70.9 เมื่อเจ็บป่วย ตนเองหรือคนในครอบครัวจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย ดังกล่าว ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 29.1 นายจ้างจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

ตารางที่ 3 อัตราร้อยละของคณงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคณงานสวนยางพารา จำแนกตามประเภท
การเจ็บป่วยและการรักษา

การเจ็บป่วยและการรักษา	คณงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คณงานสวนยางพารา
<u>การมีโรคประจำตัว</u>		
ไม่มี	81.3	84.6
ไข้/ปวดศีรษะ	8.8	11.6
ปวดท้อง	2.8	2.6
ปวดเมื่อย	2.2	0.6
อื่น ๆ	5.0	0.6
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
<u>การรักษาโรคประจำตัว</u>		
ปล่อยให้หายเอง	13.3	10.4
ซื้อยาจากร้านขายของ/รถขายของ	20.0	8.3
ซื้อยาจากร้านขายยา	36.7	37.5
ไปสถานีอนามัย	23.3	27.1
ไปโรงพยาบาล	3.3	8.3
หมอกกลางบ้าน/พระ	3.3	8.3
รวม	100.0 (60)	100.0 (48)
<u>อาการเจ็บป่วยที่บ่อยที่สุดในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา</u>		
ไม่เคยป่วย	67.6	71.4
ไข้/ปวดศีรษะ	9.7	7.7
ปวดท้อง	8.7	4.2
ปวดเมื่อย	8.4	11.6
อื่น ๆ	5.6	5.1
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การเจ็บป่วยและการรักษา	คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>การรักษาอาการเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา</u>		
ปล่อยให้หายเอง	3.8	3.4
ซื้อยาจากร้านขายของ/รถขายของ	16.3	16.9
ซื้อยาจากร้านขายยา	28.8	30.3
ไปสถานเฝ้าระวัง	31.7	41.6
ไปโรงพยาบาล	10.6	6.7
สมุนไพร	6.7	1.1
หมอกกลางบ้าน/พระ	1.9	0.0
รวม	100.0 (104)	100.0 (89)
<u>ผู้แนะนำวิธีการรักษา</u>		
ตนเอง	52.0	47.7
คู่สมรส	8.0	3.5
นายจ้าง/ผู้จัดการ	34.0	44.2
เพื่อน	5.0	4.7
หมอฟัน	1.0	0.0
รวม	100.0 (100)	100.0 (86)
<u>ค่าใช้จ่ายในการรักษาแต่ละครั้ง</u>		
น้อยกว่า 50 บาท	42.0	37.2
50-100 บาท	42.0	55.8
101-500 บาท	12.0	7.0
มากกว่า 500 บาทขึ้นไป	3.0	0.0
ไม่ต้องจ่าย	1.0	0.0
รวม	100.0 (100)	100.0 (86)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การเจ็บป่วยและการรักษา	คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล</u>		
ตนเอง/คนในครอบครัว	63.0	70.9
นายจ้าง/ผู้จัดการ	36.0	29.1
สถานพยาบาล/โรงพยาบาล	1.0	0.0
รวม	100.0 (100)	100.0 (86)

ตารางที่ 4 นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับระดับที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะ การบริโภคและโภชนาการ และพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรค ของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา เป็นดังนี้

1. ระดับที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะ

คะแนนเฉลี่ยของสุขลักษณะของที่พักอาศัยของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา คือ 8.86 คะแนน จากคะแนนเต็ม 13 คะแนน พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51.7) อาศัยในที่พักที่ถูกสุขลักษณะในระดับกลาง รองลงมา คนงาน ร้อยละ 28.3 อยู่ในที่พักอาศัยที่ถูกสุขลักษณะในระดับต่ำ และมีคนงานเพียงร้อยละ 19.9 อาศัยในที่พักที่ถูกสุขลักษณะในระดับสูง คนงานสวนยางพาราประมาณสามในสี่ คือ ร้อยละ 73.6 อาศัยในที่พักที่ถูกสุขลักษณะในระดับกลาง และส่วนที่เหลือนั้น คือ กลุ่มคนงานที่อาศัยในที่พักที่มีสุขลักษณะในระดับต่ำ และระดับสูง ในอัตราร้อยละเท่ากัน คือ ร้อยละ 13.2

2. การบริโภคและโภชนาการ

สำหรับคะแนนเฉลี่ยของสุขนิสัยทางการบริโภคและโภชนาการของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง และคนงานสวนยางพารา คือ 10.33 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน และจากผลการศึกษา พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 67.6 มีสุขนิสัยในการบริโภคและโภชนาการในระดับกลาง รองลงมา ร้อยละ 24.9 คือ กลุ่มคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งที่มีสุขนิสัยในการบริโภคและโภชนาการในระดับสูง และส่วนกลุ่มคนงานที่เหลือ อีกร้อยละ 7.5 มีสุขนิสัยในการบริโภคและโภชนาการในระดับต่ำ คนงานสวนยางพาราประมาณสามในสี่ คือ ร้อยละ 73.0 มีสุขนิสัยในการบริโภคและโภชนาการในระดับกลาง รองลงมา ร้อยละ 14.5 คือ กลุ่มคนงานสวนยางพาราที่มีสุขนิสัย

ในการบริโภคและโภชนาการในระดับสูง และส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 12.5 คือ กลุ่มคนงานที่มี สุขนิสัยในการบริโภคและโภชนาการในระดับสูง

3. พฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรค

สำหรับคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรคของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและ คนงานสวนยางพารา คือ 23.49 คะแนน จากคะแนนเต็ม 34 คะแนน และจากผลการศึกษา พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 62.9 มีพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรคในระดับกลาง รองลงมา ร้อยละ 28.0 คือ กลุ่มคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งที่มีพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรคในระดับต่ำ และกลุ่ม คนงาน อีกร้อยละ 9.0 มีพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรคในระดับสูง

คนงานสวนยางพารา ร้อยละ 66.6 มีพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรคในระดับกลาง รองลงมา ร้อยละ 26.7 คือ กลุ่มคนงานสวนยางพาราที่มีพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรค ในระดับสูง และอีกเพียงร้อยละ 6.8 คือ กลุ่มคนงานที่มีพฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรค ในระดับต่ำ

ตารางที่ 4 อัตราร้อยละของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง และคนงานสวนยางพารา จำแนกตามระดับ ความถูกสุขลักษณะของที่พักอาศัย การบริโภคและโภชนาการ และพฤติกรรม การป้องกันการเกิดโรค

แรงงานต่างชาติจำแนกตาม	คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>ระดับที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะ</u>		
ระดับต่ำ	28.3	13.2
ระดับกลาง	51.7	73.6
ระดับสูง	19.9	13.2
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
(คะแนนโดยเฉลี่ย = 8.86 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.67 คะแนน)		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แรงงานต่างชาติจำแนกตาม	คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>การบริโภคและโภชนาการ</u>		
ระดับต่ำ	7.5	12.5
ระดับกลาง	67.6	73.0
ระดับสูง	24.9	14.5
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
(คะแนนโดยเฉลี่ย = 10.33 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.66 คะแนน)		
<u>พฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรค</u>		
ระดับต่ำ	28.0	6.8
ระดับกลาง	62.9	66.6
ระดับสูง	9.0	26.7
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
(คะแนนโดยเฉลี่ย = 23.49 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.32 คะแนน)		

ตารางที่ 5 นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักโรคเอดส์ แหล่งที่มาของการรู้จักโรคเอดส์ ความรู้เรื่องโรคเอดส์และระดับพฤติกรรมเสี่ยง ของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา เป็นดังนี้

1. การเคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

สำหรับการเคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์นั้น พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 51.1) ไม่เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และคนงาน อีกร้อยละ 48.9 เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ส่วนคนงานสวนยางพารา ร้อยละ 52.4 ไม่เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และที่เหลือ อีกร้อยละ 47.6 นั้นเคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

2. แหล่งที่มาของการเคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ผลการศึกษา พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งที่เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 51.0) จะได้รับความรู้โดยมีแหล่งที่มาจากหนังสือพิมพ์ รองลงมา ร้อยละ 45.9 ได้ข้อมูลจากสื่อมวลชน (ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์) ร้อยละ 1.9 ได้จากเพื่อน และจากนายจ้างหรือผู้จัดการ อีกร้อยละ 1.3 ส่วนคนงานสวนยางพาราที่เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ได้ความรู้ที่มาจาก

หนังสือพิมพ์มากที่สุด คือ ร้อยละ 45.3 รองลงมาร้อยละ 39.9 ได้จากเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุข (ได้แก่ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สถานอนามัย) ได้ความรู้จากสื่อมวลชน ร้อยละ 12.9 นายจ้าง หรือผู้จัดการ ร้อยละ 1.4 และจากเพื่อน อีกร้อยละ 0.7

3. ความรู้เรื่องโรคเอดส์

คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งที่ตกเป็นตัวอย่างมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 51.1) มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ในระดับต่ำ รองลงมา เป็นกลุ่มที่มีความรู้เรื่องกับโรคเอดส์ในระดับสูง (ร้อยละ 34.0) และกลุ่มผู้ที่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ในระดับกลาง (ร้อยละ 15.0)

คนงานสวนยางพาราก็เช่นเดียวกันที่พบว่า มีจำนวนมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 52.4) มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ในระดับต่ำ รองลงมา คือ กลุ่มที่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ในระดับสูง (ร้อยละ 27.0) และกลุ่มที่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ในระดับกลาง (ร้อยละ 20.6) โดยทั้งคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องโรคเอดส์ 2.28 คะแนน จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน

4. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์

เมื่อพิจารณาถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ ของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้งและคนงานสวนยางพารา พบว่า คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง ร้อยละ 55.5 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ในระดับกลาง รองลงมา คนงาน ร้อยละ 33.3 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ในระดับต่ำ และร้อยละ 11.5 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ในระดับสูง

ส่วนคนงานสวนยางพารา ร้อยละ 45.3 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ในระดับต่ำ รองลงมา คนงาน ร้อยละ 39.6 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ในระดับกลาง และอีกร้อยละ 15.1 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ในระดับสูง โดยทั้งคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง และคนงานสวนยางพารา มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ 1.15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน

ตารางที่ 5 อัตราร้อยละของคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง และคนงานสวนยางพารา จำแนกตาม การเคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ แหล่งที่มาของข้อมูลและความรู้ ความรู้ เรื่องโรคเอดส์ และระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์

ข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์	คนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง	คนงานสวนยางพารา
<u>การเคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์</u>		
ไม่เคย	51.1	52.4
เคย	48.9	47.6
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
<u>แหล่งที่มาของข้อมูลและความรู้</u>		
หนังสือพิมพ์	51.0	45.3
สื่อมวลชน	45.9	12.9
เพื่อน	1.9	0.7
นายจ้าง/ผู้จัดการ	1.3	1.4
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	0.0	39.9
รวม	100.0 (157)	100.0 (148)
<u>ความรู้เรื่องโรคเอดส์</u>		
ระดับต่ำ	51.1	52.4
ระดับกลาง	15.0	20.6
ระดับสูง	34.0	27.0
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
(คะแนนโดยเฉลี่ย = 2.28 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.55 คะแนน)		
<u>พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์</u>		
ระดับต่ำ	33.0	45.3
ระดับกลาง	55.5	39.6
ระดับสูง	11.5	15.1
รวม	100.0 (321)	100.0 (311)
(คะแนนโดยเฉลี่ย = 1.15 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.20 คะแนน)		

กล่าวโดยสรุป คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งที่ตกเป็นตัวอย่างการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มีสัญชาติพม่า อายุต่ำกว่า 25 ปี มีสถานภาพโสด เป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระบบ 7 ปี ขึ้นไป มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 2,600 บาท ขึ้นไป โดยส่วนใหญ่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปีขึ้นไป และจะถูกชักนำเข้ามาโดยเพื่อนมากที่สุด เมื่อเข้ามาประเทศไทย งานแรกที่ทำส่วนใหญ่ทำงานเป็นคนงานบ่อเลี้ยงกุ้ง และก่อนมาอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่เคยทำงานที่อื่น (ในประเทศไทย) มาก่อน และส่วนใหญ่จะอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันมาเป็นระยะเวลานานกว่า 1 ปี ส่วนใหญ่ทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ โดยทำงานวันละ 8-10 ชั่วโมง คนงานเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีชั่วโมงนอนต่อวันประมาณ 6-8 ชั่วโมงแต่ไม่ติดต่อกัน ในด้านการเจ็บป่วยนั้น ส่วนใหญ่จะไม่มีโรคประจำตัว เมื่อป่วยด้วยโรคประจำตัวจะใช้วิธีซื้อยาจากร้านขายยามารักษาเองมากที่สุด ส่วนการเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะไม่เคยป่วย สำหรับผู้ที่เคยเจ็บป่วย จะเข้าไปรับการรักษาที่สถานอนามัยเป็นส่วนใหญ่ และในการเลือกใช้วิธีการรักษาส่วนใหญ่จะตัดสินใจด้วยตนเอง ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลต่อครั้งส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 100 บาท โดยที่ผู้ป่วยหรือคนในครอบครัวจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษา นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงระดับสุขลักษณะของที่พักอาศัย พบว่า คนงานส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในที่พักที่ถูกสุขลักษณะในระดับกลาง คนงานส่วนใหญ่เหล่านี้จะมีสุขนิสัยทางการบริโภคและโภชนาการในระดับกลาง และพฤติกรรม การป้องกันการเกิดโรค ส่วนใหญ่ในระดับกลางเช่นเดียวกัน และเกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์นั้น คนงานบ่อเลี้ยงกุ้งส่วนใหญ่ไม่เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ สำหรับผู้ที่เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ จะมีแหล่งความรู้มาจากหนังสือพิมพ์ มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ในระดับต่ำ ส่วนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ของคนงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับกลาง

ส่วนคนงานสวนยางพารา นั้น ส่วนใหญ่มีสัญชาติพม่า อายุต่ำกว่า 25 ปี สมรสโดยมีคู่สมรสอยู่ด้วย มีการศึกษาในระบบโรงเรียน 7 ปี ขึ้นไป มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,000 บาท หรือต่ำกว่า โดยส่วนใหญ่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปีขึ้นไป ถูกชักนำเข้ามาโดยเพื่อนมากที่สุด เมื่อเข้ามาประเทศไทย งานแรกที่ทำส่วนใหญ่ คือ เป็นคนงานสวนยางพารา และก่อนที่จะมาอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันส่วนใหญ่จะไม่เคยทำงานที่อื่น (ในประเทศไทย) มาก่อน โดยส่วนใหญ่จะอยู่กับนายจ้างคนปัจจุบันมาเป็นระยะเวลานานกว่า 1 ปีขึ้นไป ทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ โดยทำงานวันละ 8-10 ชั่วโมง คนงานส่วนใหญ่จะมีชั่วโมงนอน 6-8 ชั่วโมง ติดต่อกันต่อวัน ในด้านการเจ็บป่วยนั้น คนงานส่วนใหญ่จะไม่มีโรคประจำตัว เมื่อป่วยด้วยโรคประจำตัวจะใช้วิธีซื้อยาจากร้านขายยามารักษาเองมากที่สุด ส่วนการเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะไม่เคยป่วย แต่สำหรับผู้ที่เจ็บป่วยจะเข้าไปรับการรักษาที่สถานอนามัยเป็นส่วนใหญ่ และ ผู้ที่ป่วยจะตัดสินใจเลือกใช้วิธีการรักษาด้วยตนเอง ค่าใช้จ่ายในการรักษาต่อครั้งโดยเฉลี่ย

จะอยู่ระหว่าง 50-100 บาท โดยผู้ป่วยหรือคนในครอบครัวจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษา ที่พักอาศัยส่วนใหญ่มีระดับสุขลักษณะในระดับกลาง และคนงานส่วนใหญ่มีสุขนิสัยทางการบริโภคและโภชนาการในระดับกลาง พฤติกรรมการป้องกันการเกิดโรค ส่วนใหญ่อยู่ในระดับกลางเช่นเดียวกัน ส่วนในเรื่องโรคเอดส์นั้น คนงานส่วนใหญ่ไม่เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และสำหรับผู้ที่เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์นั้นส่วนใหญ่จะรู้มาจากหนังสือพิมพ์ มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ในระดับต่ำ และคนงานเหล่านี้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ในระดับต่ำด้วย